

ZAPISNIK

SA I. REDOVNE GODIŠNJE SKUPŠTINE JUGOSLAVENSKE ZAJEDNICE ZA UNAPREĐENJE SLATKOVODNOG RIBARSTVA ODRŽANE DANA 16 I 17 JUNA 1958 GODINE U BEOGRADU NA VETERINARSKOM FAKULTETU

Sastanku su prisutni sledeći članovi Zajednice preko svojih delegata:

- 1) Ing. Belosavić Steva, predstavnik Udruženja NR Srbije iz Novog Sada
- 2) Ađanin Radoje, Savez ribarskih zadruga NR Srbije
- 3) Novak Drago, sekretar Saveza sportskih ribolovaca Jugoslavije
- 4) Petković Miodrag — Srbokoop, Beograd
- 5) Mihajlović ing. Ida — Zavod za ribarstvo NR Srbije, Beograd
- 6) Popić Pavle — Ribarsko gazdinstvo, Beograd
- 7) Đuričić Mihajlo — Ribarsko proizvodno preduzeće »Đerdap«, Kladovo
- 8) Raspopović Milutin — Lovno gazdinstvo, Beograd
- 9) Resinić Negovan — Ribarska radna zadruga »Sremski partizan«, Zemun
- 10) Obradović Miodrag — Zemljoradnička zadruga »Dunavac Petka«, Požarevac
- 11) Pantić Danilo — Ribnjačarstvo Poljana, Poslovnica Beograd
- 12) Radonić Brana — Stanica za ribarstvo APV, Novi Sad
- 13) Mihajlov Marinko — »Šaran«, Novi Sad
- 14) Ing. Orešković Drago — Ribolovni centar, Apatin
- 15) Kovačević Dragan — Ribarsko gazdinstvo, Ečka
- 16) Marton Jozef — Sresko ribarsko gazdinstvo u Senti
- 17) Mikulčić Mladen — Ribarsko preduzeće »Šaran«, Bečej
- 18) Šakić Ilija — Kupalište i letovalište Palić — Subotica
- 19) Karica Trivo — Ribarsko preduzeće »Bosut«
- 20) Petraković Dane — Ribarsko gazdinstvo Bačka — Kolut
- 21) Miodragović Stevan — »Jugoprodukt«, Zrenjanin
- 22) Tićak Berto — Uprava uzgajališta divljači »Jelen«, Beograd
- 23) Majder Vlado — »Kornateksport«, Zagreb
- 24) Pećo Milorad — »Ribomaterijal«, Zagreb
- 25) Bojčić ing. Cvetan — Ribnjačarstvo Poljana, Pakračka Poljana
- 26) Malnar Josip — Ribnjačarstvo, Končanica
- 27) Malnar Aleksandar — »Vuka« ribarska zadruga, Vukovar
- 28) Marjanović Josip — Poljoprivredna stanica, Sisak
- 29) Livojević ing. Zlatko, direktor Instituta za slatkovodno ribarstvo, Zagreb
- 30) Anton Josip — Poduzeće za uzgoj šarana, Našice
- 31) Krkvarić ing. Oto — Ribnjačarstvo, Zdenčina
- 32) Delić Anton — Ribnjačarstvo Grudnjak, pošta Zdenci
- 33) Lenardić Dragutin — »Šaran« trg. preduzeće, Osijek
- 34) Kosorić ing. Đorđe — Institut za ribarstvo, Sarajevo
- 35) Anđelić Rade — Poljoprivredno dobro, Motajica
- 36) Kindij ing. Zenovij — Polj. dobro, Saničani
- 37) Šitarević Ismet — Prolet. Brezovo polje, srez Brčko
- 38) Gligić dr. Milutin — Vet. fakultet, Sarajevo
- 39) Kučera Ferdo — Savez sportskih ribolovaca, Jajce
- 40) Arizanov Tomo — Novi Dojran, Dojransko jezero
- 41) Apostolski Kiro — Institut za ribarstvo, Skopje
- 24) Petrovski ing. Nikola — Savez sportskih ribolovaca Makedonije

43) Kirovski Pandil — Sportsko ribolovačko društvo, Mavrovsko jezero

- 44) Miran Svetina — Ribiška zveza Slovenije
 - 45) Drecun ing. Đorđe — Institut za ribarstvo NR Crne Gore
 - 46) Ristić Mihajlo — Ribarsko-poljoprivredni kombinat, Rijeka Crnojevića.
- Pored prisutnih članova Zajednice, skupštini su kao gosti prisustvovali:
- 1) Akademik prof. Siniša Stanković
 - 2) Ing. Milun Ivanović, podsekretar za poljoprivredu i šumarstvo FNRJ
 - 3) Ing. Vojin Popović, generalni sekretar SPŠ komora Jugoslavije
 - 4) Ing. Sava Mihajlović, direktor Savezne uprave za veterinarstvo
 - 5) Dr. Jovanović, dekan Veterinarskog fakulteta
 - 6) Dr. Gligorijević, prodekan Veterinarskog fakulteta
 - 7) Dr. Belić Anton, dekan Poljoprivrednog fakulteta
 - 8) Dr. Marko Radojčević, profesor Veterinarskog fakulteta
 - 9) Dr. Mane Lapčević, profesor Veterinarskog fakulteta

- 10) Dr. Vlada Nevenić, prof. Veterinarskog fakulteta
- 11) Dr. Vlatković, profesor Veterinarskog fakulteta
- 12) Drug Brkić, predstavnik Narodnog odbora grada Beograda

13) Ing. Đisalov, predstavnik Sekretarijata za poljoprivredu NRS

14) Milišić Milivoje, sekretar Sekcije za ribu spolj. trg. komore.

Pored toga prisustvovali su i drugi predstavnici sportskih, naučnih i privrednih organizacija.

Predsednik Upravnog odbora Jugoslavenske zajednice za unapređenje slatkovodnog ribarstva, drug Tićak Berto, otvorio je skupštinu sledećim rečima:

Drugovi delegati i gosti,

Otvaram I. redovnu godišnju skupštinu Jugoslavenske zajednice za unapređenje slatkovodnog ribarstva.

Srdačno pozdravljam sve prisutne goste među kojima druga prof. Sinišu Stankovića, ing. Miluna Ivanovića, ing. Vojina Popovića, ing. Savu Mihajlovića, druga Novaka i ostale.

Proteklo je drugovi godinu dana od kako smo se na osnivačkoj skupštini svi sastali na Bledu. Iza nas je ostala jedna godina dana rada, i mi danas trebamo sagledati što smo i kako uradili, a važno će biti da na bazi svih iskustava, kao i na bazi postavljenih pred nas zadataka, donesemo jasne zaključke.

Ja verujem da će svi prisutni delegati kao i gosti svojim prisustvom i diskusijom doprineti da ovaj naš radni dogovor t. j. skupština poprimi karakter drugarskog savetovanja i da stvorivši takvu atmosferu proanaliziramo sva goruća pitanja.

Neka nam drugovi neki oproste, ali mi nismo mogli organizovati ovu našu godišnju skupštinu ni u Dubrovniku, ni na Bledu, ni u Ohridu, Vrnjačkoj banji, Opatiji i sličnim mestima. To nismo pre svega učinili zbog toga, što smo na sastanku izvršnog odbora došli do zaključka, da će najbolja radna atmosfera biti baš ovde u Beogradu i da će nam tako moći prisustvovati i veći broj gostiju kao što se je i ostvarilo. Drugo, drugovi, svi naši delegati će ujedno u Beogradu posvršavati i neke svoje poslove, tako da ćemo na taj način

doprineti i uštedi. Mi u našem radu moramo na svakom koraku voditi računa o svakom dinaru, jer će pre svega to pozitivno delovati uopšte, a i radna atmosfera će svakako biti veća nego na nekoj plaži.

Osećamo se drugovi posebno obavezni da se zahvalimo dekanu Veterinarskog fakulteta drugu Dr. Jovanoviću i njegovim saradnicima što su nam vrlo rado dali prostorije i tako omogućili rad našeg tela.

Verujem da ćemo kroz naš rad i menjanje iskustva postići to da svu problematiku, barem po mogućnosti, sagledamo.

Vi ste svi drugovi primili materijale za rad ove skupštine, pozivnice su poslone još pre 15 dana, dočim materijali pre deset dana. Iz samih referata mogli ste vidjeti da se spremamo da ozbiljno govorimo o našim teškoćama.

Htio bih naglasiti jedno. Naši referati nisu rađeni tako da reše problematiku, naši referati nisu direktivni, već naprotiv mi smo se svi dogovorili tako, da naši referati budu samo podsticaj za razvijanje diskusije.

Naša organizacija je, drugovi, mlada, mi još nismo uspeali da obuhvatimo problematiku u tančine za celo područje, pogotovo ne drugovi, koji su pisale referate.

Mi se pre svega nadamo i verujemo da će izlaganje vas drugova dole sa terena, sa područja naših komuna, organizacija, naučnih institucija, itd. biti glavni materijal za donošenje zaključaka.

Diskusija koju ćemo voditi, a koja treba da razvije i otvori mogućnost da se problematika sagleda, biće dragocena da možemo doneti realne zaključke.

Ja bih zamolio sve prisutne drugove, da svojim širokim učešćem u izlaganjima omoguće rad ovome skupu. Nama je želja da ova naša I. redovna godišnja skupština bude jedan veliki novi korak napred u razvitku naše grane privrede.

Još jednom drugovi, u ime članova Upravnog i Izvršnog odbora, želim prijatan boravak svima delegatima iz cele naše zemlje kod nas u Beogradu, i duboko sam uveren da svi zajedno želimo da trezveno sagledamo svu problematiku.

Želimo plodan rad našoj skupštini.

Prisutni gosti i delegati pozdravili su izlaganje dosadanjeg predsednika druga Tićaka.

Nakon toga, dosadanji predsednik Upravnog odbora predložio je, da se bira radno predsedništvo, zatim verifikaciona komisija, dva zapisničara, i dva overača zapisnika.

Na predlog predsedavajućeg, u radno predsedništvo izabrani su sledeći drugovi:

- 1) Radonić Brana, direktor Stanice za ribarstvo APV
- 2) Krkvarić Oto, direktor Ribnjačarstva Zdenčina
- 3) Majder Vlado, direktor Krnateksporta Zagreb
- 4) Mihajlović ing. Ida, iz Instituta za ribarstvo NRS
- 5) Ristić Mika, predstavnik ribarstva Reke Crnojevića
- 6) Žika Stefanović, iz Lovno-ribarskog gazdinstva Beograd
- 7) Belosavić Steva, sekretar Udruženja NRS
- 8) Tićak Berto, direktor uprave Jelen.

Na predlog druga Radonića za zapisničara je izabran ing. Nebojša Ranković.

Za overače zapisnika izabarni su drug Žika Stefanović i ing. Orešković Dragan.

U verifikacionu komisiju izabran je Marjanović Josip iz Poljoprivredne stanice Sisaak.

Nakon što je radno predsedništvo zauzelo svoje mesto, predsedavajući ing Krkvarić Oto predložio je sledeći dnevni red, koji je i prihvaćen:

- 1) Otvaranje skupštine i pozdrav predsednika
- 2) Izbor skupštinskih tela
- 3) Pozdravne reči prisutnih gostiju
- 4) Referat: MESTO RIBARSTVA U JUGOSLAVENSKOJ PRIVREDI I MOGUĆNOSTI ZA NJEGOVI RAZVOJ. Referent drug Tićak Berto, predsednik Upravnog odbora
- 5) Koreferat: Mogućnosti za podizanje prinosa u našim ribnjacima i podizanje novih ribnjaka. Ref. ing. Bojčić
- 6) Koreferat: Biološke i organizaciono-tehničke mere za povećanje proizvodnje na otvorenim vodama. Ref. ing Kapac i ing. Orešković
- 7) Koreferat: Perspektive racionalnijeg gazdovanja na visinskim vodama. Ref. Miran Svetina
- 8) Koreferat: Bolesti riba i borba sa njima. Ref. Dr. Čatić
- 9) Koreferat: Naučna služba u ribarskoj privredi. Ref. ing. Apostolski Kiro
- 10) Koreferat: Organizacija plasmana ribe na unutrašnjem i spoljnom tržištu. Ref. Majder i Radonić.
- 11) Diskusija po podnetim referatima
- 12) Izveštaj Upravnog odbora o radu Zajednice. Ref. ing. Belosavić
- 13) Izveštaj Nadzornog odbora
- 14) Izveštaj Suda časti
- 15) Diskusija po podnetim izveštajima
- 16) Davanje razrešnice starom Upravnom odboru
- 17) Izveštaj verifikacione komisije
- 18) Izveštaj kandidacione komisije
- 19) Izbor novih organa Udruženja
- 20) Pretres i prihvatanja Statuta udruženja
- 21) Donošenje zaključaka
- 22) Razno.

Pošto je skupština otvorena, izabrana su izborna tela, predsedavajući je zamolio prisutne da odluče kako će se na današnjoj skupštini vršiti glasanje uopšte, i posebno kako će se birati novi Upravni odbor.

Nakon diskusije, svi prisutni su jednoglasno zaključili da glasanje bude javno dizanjem ruku, kao i da se izabere kandidaciona komisija od 5 članova koja će predložiti novi Upravni odbor, sud časti i nadzorni odbor.

Svi prisutni također su se saglasili da u Upravnom odboru bude 21 lice, Izvršni odbor da ima 9 članova, a sud časti i nadzorni odbor po tri člana.

Na predlog predsedavajućeg izabrana je komisija za zaključke i to:

- 1) Ing. Bojčić Cvetan
- 2) Ing. Mihajlović Ida
- 3) Apostolski Kiro
- 4) Majder Vlado
- 5) Nebojša Ranković.

Prije nego se je počelo sa prvim referatom, predsedavajući je obavestio članove i goste da je izvršni odbor naše Zajednice, uputio pismo drugu predsedniku Republike u vezi održavanja ove naše skupštine te je pročitano pismo koje glasi:

Dragi druže Predsedniče,

Jugoslavenska zajednica za unapređenje slakovodnog ribarstva održava svoju prvu godišnju skupštinu dana 16 i 17 juna ove godine.

Mi smo nastojali da ocenimo sve teškoće pred kojima stoji slakovodno ribarstvo Jugoslavije i mobilisali smo potrebne snage da rešimo koliko je moguće više problema, da bismo ribarstvo kao granu privrede podigli na viši nivo.

Jugoslavenska zajednica želi da Vas obavesti i da Vam da obavezu, da će u skladu sa odlukama koje je donela Savezna narodna skupština o unapređenju po-

ljoprivrede i zadrugarstva, kao i sa Perspektivnim planom o privrednom razvoju naše zemlje, preduzeti sve mere da i naše ribarstvo krene krupnijim koracima napred i da time doprinese jačanju naše socijalističke privrede.

U ime svih privrednih i sportskih organizacija slatkovodnog ribarstva Jugoslavije i u ime naučnih institucija koje na tome polju rade, šaljem Vam svoje tople pozdrave i najbolje želje za krepko zdravlje na sreću naših ljudi i naše socijalističke Jugoslavije.

Dok je u međuvremenu čitano pismo u 9.40 pojavio se je listonoša i doneo je depešu druga Pretsednika Republike, koja glasi:

Jugoslavenskoj zajednici za unapređenje slatkovodnog ribarstva, Beograd, Kneza Miloša 55.

Brioni, 16. VI. Br. 50.

Zahvaljujem na pismu koje ste mi uputili povodom Vaše prve godišnje skupštine. Radujem se što pristupate ozbiljnom razmatranju mogućnosti bržeg unapređenja našeg slatkovodnog ribarstva primjenom savremenih naučnih i stručnih metoda racionalnog gazdovanja i veće proizvodnje i želim vam najveće uspehe u radu.

JOSIP BROZ TITO

Svi prisutni podizanjem na noge odali su zahvalnost Pretsedniku Republike, srdačno ga pozdravili dugotrajnim aplauzom.

Vrlo vedra atmosfera stvorila se je u sali, iskrena radost videla se je na licima sviju prisutnih. Ovo je bilo ohrabrenje i velika moralna pomoć u našem radu.

Aplaus i skandiranje drugu Titu dugo je trajalo.

U tako vedroj atmosferi predsedavajući drug Krkvarić, zamolio je prisutne da saslušaju referat pretsednika Upravnog odbora druga Tićaka Berta.

Pretsednik Upravnog odbora pročitao je svoj referat, koji nije mogao iz tehničkih razloga ranije biti dostavljen članicama, pa su ga gosti i delegati sa interesovanjem saslušali.

Referat je kao i ostali materijal sastavni deo ovoga zapisnika. Zatim je predsedavajući dao reč akademiku prof. Siniši Stankoviću.

Pojavu akademika Stankovića prisutni delegati i gosti srdačno su pozdravili kao našeg eminentnog naučnog radnika, i svetskog poznavaoца problematike ribarstva.

Akademik Stanković u svome izlaganju između ostaloga je rekao:

Drugovi delegati i gosti,

Veoma sam radostan da mogu toplo da pozdravim ovaj skup pretstavnika celokupnog slatkovodnog ribarstva Jugoslavije. Ovaj datum ostaće zabeležen kao vrlo značajan kada je slatkovodnom ribarstvu određeno mesto i put kojim treba ići ka svome razvoju i unapređenju. Potpuno se mogu saglasiti sa konstatacijama iznetim u referatu da je slatkovodno ribarstvo i pokraj svoje zaostalosti postiglo i ozbiljne uspehe u svome radu zadnjih godina. Danas mu se otvaraju nove perspektive i ono se može u sklopu razvoja naše poljoprivrede podići na zavidnu visinu. Slatkovodno ribarstvo je skromna privredna grana sa svojom proizvodnjom i brutoproduktom od blizu 3 milijarde, ali njegov značaj ne leži u izraženoj dinarskoj vrednosti već daleko šire.

Ono što je najznačajnije u referatu druga Tićaka to je ukazivanje na najvažnije probleme danas u slatkovodnom ribarstvu. U ovoj svojoj diskusiji hteo bi da podvučem neke momente koji su po mom mišljenju osnovni i primarni. Ovom prilikom ne bih govorio

o naučno-istraživačkom radu jer bi se na njega osvrnuo u posebnoj diskusiji posle referata druga Apostolskog. Kao prvo treba istaći koliko je to krupan nedostatak da mi danas nemamo inventarisane naše ribolovne vode. Ovome, tako krupnom poslu, nije se poklanjala gotovo nikakva pažnja. Mi od Josipa Pančića koji je pre sto godina napisao knjigu o ribama Srbije ni do današnjih dana nemamo gotovo ništa više. Imamo situaciju da u tako složenoj i osetljivoj privrednoj grani kao što je ribarstvo ne poznajemo osnovne faktore. Uzmimo samo za primer naše planinske tekućice. Možemo li uopšte privredno gazdovati tamo gde ne poznajemo. Zato bih predložio da jedan od vaših današnjih zaključaka bude: **Što pre pristupiti stvaranju ribarskog katastra.** Kao drugo pitanje po svojoj važnosti je organizacija korišćenja ribolovnih objekata. Naše ribolovne vode nužno se moraju posmatrati kao jedna biološka celina. Riba nezna za političke granice. U pogledu te organizacije vode treba uvek posmatrati kao jedan jedinstveni ribolovni objekat. S tim u vezi i pitanje tehničke eksploatacije a i mehanizacije treba posmatrati kao osnovno pitanje preko koga nismo da predemo. Kao treće pitanje to je naša ribarska ekonomika — racionalizacija naših troškova, a odmah zatim kao četvrto pitanje se nameće pitanje osnovne zaštite ribolovnih voda. Ja ću vas ovde samo potsetiti na primer Kopaonika gde se na sve moguće načine lovi i uništava riba. Na našim vodama još su česti slučajevi trovanja riba raznim sredstvima a i bombe i danas prašte kao u ratno vreme po našim vodama. Sve nas to još potseća na stara turska vremena a ona se nesmeju povratiti čak ni onda kada se ribarstvu prida i skroman značaj. Kao peto pitanje je proces zagađivanja vode naših tekućica otpadnim vodama industrije. Mi nemožemo i netrebamo da branimo razvoj naše industrije ali možemo i moramo da zahtevamo da se vode koje iz te industrije dotiču u naše tekućice prethodno prečiste i odstrani njihovo štetno dejstvo. Koliko je ovaj problem važan i kakav mu se danas daje značaj najbolje se vidi po tome što je danas pokrenuta akcija međunarodnog značaja i sve pribrežne podunavske zemlje u svojim granicama pristupaju ispitivanju Dunava i zagađenosti njegove vode. Nesmemo da dozvolimo da naše tekućice dožive istu sudbinu koje su imale vode na Zapadu, a naročito u Nemačkoj. Rajna, o kojoj se nekada pevalo dok je ribar bogato lovio ribu sa stene »Loleraj« ga je posmatrala vila. Danas u toj vodi gotovo i nema više ribe. Ribolovne vode treba do maksimuma zaštititi. Ovom prilikom htio bih da podvučem činjenicu da je osnov za podizanje prinosa zaštita.

Izlažući vam ovako važnu problematiku slatkovodnog ribarstva nemogu a da ne podvučem činjenicu da inventarizacija, zaštita i sve ostalo što sam vam napred izložio uključivši tu i borbu za povećanje prinosa ne daju se ostvariti ako se pristupi samo slepom prakticismu već sav taj rad mora biti zasnovan na nauci. Naučno-istraživačka služba treba da teži i da ima za cilj povećanje proizvodnje. Ima različitih puteva da se neki problem može rešiti ima ih i takvih od kojih se zahteva rešenje i u 24 časa. Često u opravdanim težnjama zaboravljamo da je preko preče naokolo brže.

U potpunosti bih se složio sa postavkom da kroz podizanje ribnjačarstva i podizanje novih ribnjaka možemo videti put ka podizanju ove privredne grane. Nezavisno od otvorenih voda, ribnjačarstvo neosporno ima najviše perspektive. Uslovi za njihov razvoj su takvi da ih nije potrebno naročito ni naglašavati. Potsetiću vas samo, da je nekada pre izvršenih melioracija, u prošlom veku Panonska nizina zahvatala površinu od oko 3 miliona hektara plavnih površina. Na tome

prostranstvu postojali su tada krupni ribarski esnafi. Privredni razvitak je zahtevao da se te površine privredno poljoprivredi i to je dobro i pametno učinjeno. Zaostale terene koji i danas zahvataju hiljade hektara mogu se iskoristiti i unaprediti kroz ribarstvo.

Sada se u našoj zemlji gradi jedan grandiozan objekat, to je kanal Dunav—Tisa—Dunav, duž njega se predviđa niz objekata koji se mogu jedino kroz ribarstvo iskoristiti. To je jedna od neobično povoljnih prilika i mi je kroz izgradnju niza ribnjaka i poluribnjaka trebamo iskoristiti. Iz svih ovih razloga ribnjačarstvu treba pokloniti posebnu pažnju.

Na kraju da završim sa tim da je pitanje ribarstva kao privredne grane danas potpuno sazrelo. Netrebalo ga posmatrati kao usku privrednu granu već ga treba potpuno sagledati i dati mu pun značaj. Zato treba

u svome radu. Sasvim se slažem da imate logičan red u vašem razvoju. Taj logičan red je da počete od ribarskog katastra i ustanovite sa čime raspolazete, a zatim dalje sve redom. Ako tako posmatramo onda ribarstvo moramo posmatrati kao jedinstvenu privrednu granu i predvideti jedinstvo akcije. Rigorozno treba voditi računa o njegovom razvoju, i jedan od osnovnih zadataka je izrada programa unapređenja ribarstva. Ali pri izradi programa vi morate voditi računa da to nije dovoljno već da je isto tako važno da odmah izradite i programske mere koje će te primeniti radeći na unapređenju. Pitanje kadrova je jedno od osnovnih problema. Danas za njegovo rešavanje imate mnogih mogućnosti bilo kroz stipendiranje kroz preduzeće ili koristeći razne fondove. Vi morate izraditi dobro smišljeni program koji će biti garantija u vašem dalj-

Akademik prof. dr. Siniša Stanković govori na skupštini

preduzeti najenergičnije mere i pružiti mu sve one mogućnosti koje ono i zaslužuje.

Zatim se za reč javio **Ing. Vojin Popović**, generalni sekretar Saveza poljoprivredno-šumarskih komora Jugoslavije. U svojoj diskusiji između ostalog on je rekao:

Veliko mi je zadovoljstvo da Vas pozdravim i vidim organizovane sve ribarske organizacije Jugoslavije. Ono što je drug Tićak istakao u svom referatu i prof. Stanković u svojoj diskusiji nepobitna je činjenica — ribarstvo nije bilo organizovano. Ono što je do sada učinjeno to su samo prvi početci i uspesi. Činjenica je da nismo imali čvrstog organa koji je bio u stanju da vodi politiku ribarstva. Ali dok nismo razvili potencijalnu snagu tojest našu bazičnu industriju mi smo i malo svesno zaustavljali razvoj čitave poljoprivrede. Mi imamo u brzom razvoju industrije u odnosu na ribarstvo mnogo propusta, uz podizanje industrijskih objekata nisu predviđene sve mere za zaštitu ribarstva. Mnoge brane naših hidrocentrala ostale su bez ribljih staza i prolaza. No podizanjem našeg energetskog potencijala stvoreni su i novi uslovi za razvoj ribarstva. Stvaranjem velikih akumulacionih jezera hidrocentrala stvorene su mogućnosti za razvoj ribarske privrede, sport i rasonodu.

Organizovanost jedne privredne grane je velika stvar. Organi državne uprave, komore i drugi žele da imaju pred sobom takvu organizaciju kao što je Vaša. Mi ćemo sa njom tesno sarađivati i na nju se oslanjati

njem radu. Ponovo da se vratim na vašu organizaciju. Dosada smo mnoge stvari često rešavali subjektivno, jer nismo imali organizacije na koju smo se mogli u svome radu osloniti. U ribarstvu ćemo se danas potpuno osloniti na vas. Vaše Udruženje kao predstavnik čitave ribarske privrede slatkovodnog ribarstva mora imati uticaja:

— Na investicionu politiku. Kompetentno je, da se umeša u sve one projekte koji rešavaju vodoprivredna pitanja.

— Na donošenje niza ekonomskih mera i instrumenata koji će najbolje stimulirati razvoj ove privredne grane.

— Ono mora pomoći pri donošenju propisa i drugih mera iz oblasti ove grane. Kao organizacija uz pomoć komore imate mogućnosti da i bez zakonskih propisa putem ovlašćenja sprovedite sve one mere koje služe svrsi unapređenja.

Pitanje modernizacije ribnjaka i unošenje savremenih sredstava i metoda rada je i borba za povećanje prinosa. Ne zaboravite na konkurentnost i ostalih grana poljoprivrede koji u borbi za povećanjem prinosa osvajaju sve više i novih površina. Uz pomoć naučne službe povećajte maksimalno produkciju. Naučna služba treba pak da se postavi tako da služi kao servis za unapređenje ribarstva. Pored nje po mom mišljenju trebali bi da imate i druge servise kao:

— Prirodna i veštačka plodišta i mrestilišta.

— Projektantske servise koji će omogućiti izradu

racionalnijih, savremenijih i solidnijih objekata. Takav servis najbolje je da imate u okviru vašeg udruženja.

Svi smo mi danas na početku unapređenja slatkovodnog ribarstva. Pred nama stoji otvoreno čitavi niz pitanja. Uzmimo samo otvorene vode gde neznamo uopšte šta imamo; pa onda problematika podizanja novih ribnjaka na zemljištima dosada ne privedenim novim ribnjaka na zemljištima dosada ne privedenim kulturi, naročito slatinama; a da i ne govorimo o širokim mogućnostima iskorišćivanja visinskih pastrmskih voda gde se uz pravilno i plansko poribljavanje i gazdovanje može prići i privrednom iskorišćavanju. Na prvi pogled sitne često i neznatne površine kada se sve skupa saberu mogu pretstavljati i te kako značajan faktor. Razumljivo je da vi kroz ribarstvo morate težiti da do maksimuma privredno iskoristite i sve one nusprodukte koje vam priroda pruža. Pri razvoju pak ribnjačarstva i to kako nizinskog tako i visinskog gledajte da koristite sve one produkte koje vam pruža kao svoj otpadak klanična, mlinska i prehranbena industrija.

Na kraju bih hteo još jednom da naglasim da je vrlo važno i aktuelno da Udruženje pripremi niz propisa iz oblasti slatkovodnog ribarstva i da kroz njih uskladi svoj rad sa ostalim privrednim granama. Takođe ribarstvo treba da stvori što tešnji kontakt i odnos i uskladi svoje planove sa planovima izgradnje vodoprivrednih i drugih objekata.

Na kraju, ja vas ponovo pozdravljam i želim vam pun uspeh u vašem budućem radu.

Nakon toga govorio je **Ing. Milun Ivanović**, pomoćnik sekretara za poljoprivredu Saveznog Izvršnog Veća. On je između ostalog rekao:

Pozdravljam ovaj skup u ime druga Komara, sekretara za poljoprivredu Saveznog Izvršnog Veća koji je upoznat sa radom vašega Udruženja i ima puno razumevanja za vaš rad. Nažalost on nije mogao prisustvovati radu vaše skupštine, jer je sprečen putem u inostranstvu.

Perspektiva razvoja naše poljoprivrede nalazi se sada upravo u prelomnom periodu. Naš dohodak po glavi stanovnika prešao je 250 dolara i gledajući ga kroz potrošnju u ishrani mi se nalazimo na prekretnici. 70% vrednosti ishrane potiče od biljnih proizvoda dok je ostalih 30% otpalo na sva ostala hraniva a i tu su animalne belančevine vrlo nisko. Ako li pak posmatramo animalne produkte kroz formiranje cena na tržištu onda ćemo videti porast cena kod stočarskih proizvoda za 23% a kod ribarstva 38% što nam govori da su ovi produkti sve više traženi i da su svi uslovi za njihov razvoj tu.

Do 1954 godine nemožemo govoriti o nekom zaostajanju ribarstva za poljoprivredom jer je to bio period razvoja naše bazične industrije kada je čitava poljoprivreda skupa zaostajala. Ali od 1954 godine pa navođamo ribarstvo ozbiljno zaostaje. Ja se sećam svih elaborata koji su do sada iz ove grane prošli kroz Investicionu banku i mogu vam reći da se oni mogu na prste nabrojati.

Činjenica je da je Udruženje krenulo i putem njegove pomoći doćiće do bržeg štarta ove grane. Ima nekih problema na koje nam je u svojoj diskusiji ukazao prof. Siniša Stanković. U razvoju naše privrede, mi ćemo se sve više industrijalizirati i meliorisati sve one površine koje možemo privesti intenzivnijoj kulturi. U koliko se i vi kao što je to učinila vodoprivreda ne uklopite u taj plan kasnije će te sve teže prodirati. Vi se morate uklopiti u taj plan jer i tako ribarstvu ostavljaju najgore zemljište. Vi morate te terene angažovati i rezervisati ih kao svoje. Do sada vi to niste učinili. Navešću vam dva velika propusta. Na projektu

kanala Dunav—Tisa—Dunav razrađena je čak do detalja kanalska mreža navodnjavanja a da ni jedan teren nije angažovan za ribarstvo mada postoje ogromne mogućnosti. Isti je slučaj i sa meliorativnim radovima u Makedoniji i tu ribarstvo nije blagovremeno tražilo svoje mesto.

Pitanje unapređenja proizvodnje na postojećim ribnjacima je jedno od osnovnih i tu treba ubrzati izradu investicionih elaborata i pojaviti se sa zahtevima za zajam kod Jugoslavenske investicione banke. No kod tih zajmova kao baza mora se uzimati solidno povećanje proizvodnje, jer u oštroj konkurenciji kakva je sada, a biće je u buduću sve veće, od banke će dobiti zajam samo one organizacije koje mogu da zagarantuju i visoku produkciju. Kada se radi o potrebama u opštim sredstvima za katastar i slično ta se sredstva moraju naći i njih će opštedruštvena zajednica dati. Meni se čini da je pitanje obrtnih sredstava važnije (ovde ističe primer poljoprivrednih organizacija) i izvlači zaključak da na poljoprivrednim dobrima nisu bila važnija investiciona ulaganja već naprotiv obrtna sredstva.

U pogledu kadrova mogu da konstatujem da je odnos tehničara prema inženjerima jako nepovoljan. Normalna je obratna situacija i treba težiti ka stvaranju srednjeg kadra.

Slažem se sa drugom Vojinom Popovićem da ako očekujete da stručne propise mi bez stručnog kadra donesemo da će to biti dugi put i da nas vi u tome morate da pomognete. Nemojte gubiti vreme i praviti zakon, dajte nam samo stručne teze, a mi imamo organizovan ostali aparat koji će to sa pravne strane doerati. U Saveznom Izvršnom Veću je već izrađen prednacrt zakona o vodama na koji se prilično čekalo.

Što se tiče regresa čim se nešto deli svi uvek nemogu biti zadovoljni. Kada smo regres uveli prosečna cena slatkovodnoj ribi je bila 160 dinara a plavoj 40. Danas se situacija izmenila i cena plavoj ribi je skočila za 100% te smo i mi smanjili regres. I nasuprot tvrdnji, da će se time smanjiti potrošnja reproduktivnog materijala i opreme posle smanjenja regresa isplaćeno je više nego ranije. Čak i pod pretpostavkom da se neka sredstva uzmu u obzir ona nisu od bitne važnosti. Ispravno je da se vi sve više orijentišete na cene bez regresa.

Nužno se nameće kao problem u ribarstvu društvena kontrola nad eksploatacijom ribolovnih voda i njihova zaštita nad prekomernom eksploatacijom. To su organizacioni problemi. Meni se čini, da je vaše Udruženje dovoljno jako da okupi oko sebe sva socijalistička gazdinstva, tu ja ne pravim razlike između opštedruštvenih i zadrugnih jer je suštinska razlika samo po načinu osnivanja. Pitanje individualnih ribara trebalo bi da se reši kroz zadrugne organizacije. Ako smo uspeli da organizujemo otkup poljoprivrednih produkata kroz opštu poljoprivrednu zadrugu zašto da kroz nju ne bude organizovan i privatnik ribar.

Na kraju svoje diskusije drug Milun Ivanović izražava uverenje da će veza Udruženja sa Sekretarijatom za poljoprivredu Saveznog Izvršnog Veća biti još čvršća i da probleme iz oblasti ribarstva zajednički što bolje i pravilnije rešimo.

Iza reči druga Miluna Ivanovića, skupštinu je pozdravio dekan Veterinarskog fakulteta **Dr. Jovanović**, koji je rekao:

Iskreno pozdravljam ovaj Vaš skup i želim mnogo uspeha. Svi mi razumijemo potrebe u slatkovodnom ribarstvu i nama je prijatno, što je naš fakultet uspostavio dobre i drugarske odnose sa Vašom organizacijom. Naši profesori, koji se bave problematikom ribarstva, imaju tesnu saradnju sa Vašim izvršnim odbor-

rom i mi se osećamo obavezni, da Vas pomognemo u onom sigurno najtežem planu, a to je podizanje kadrava.

Mi smo drugovi spremni da zajedno sa vama sve te probleme uvek prodiskutujemo, jer verujete nam da se mi osećamo obavezni, da vama, t. j. našoj privredi dajemo što bolje i stručnije kadrove.

Svakako vi znate da i mi imamo dosta teškoća u tom vaspitanju naših mladih stručnjaka, ali ako mi našu nastavu povežemo sa vama proizvođačima, ako zajednički budemo rešavali taj problem, mi ćemo ga i rešiti.

Iza dekana Veterinarskog fakulteta, predsedavajući je dao reč dekani Poljoprivrednog fakulteta Dr. Beliću koji je ujedno i predstavnik Udruženja poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije.

Pozdravljajući kongres Dr. Belić je rekao da se mora zbliziti rad na fakultetu sa svima proizvođačima i našim stručnim organizacijama, i da će se samim uspostavljanjem kontakta mnogo toga postići.

Zatim je govorio o teškoćama kod nastave, opremljenosti sa učilima itd., pa je na kraju Dr. Belić rekao:

»Verujem i želim da Vaša godišnja skupština donese zaključke koji će vašu granu privrede podići, a na svima nama je dužnost da Vas u tom pravcu pomožemo.«

Predsedavajući je zatim dao reč sekretaru Sportskih ribolovaca Jugoslavije drugu Novak Dragu, koji je pozdravio skupštinu rekavši:

»U ime Saveza sportskih ribolovaca Jugoslavije pozdravljam skupštinu. Mi sportski ribolovci ćemo nastojati da se još više približimo privrednim ribolovcima, tim više, što se i jedan deo naše aktivnosti također sastoji u tome da pomožemo podizanje privrede.« Zatim je drug Novak govorio o sportskoj organizaciji uopšte, broju članova, svojoj problematici, i na kraju je rekao:

»Ja verujem da će i naš budući rad biti zasnovan na međusobnom razumevanju i pomaganju, jer će od toga imati koristi i sportski i privredni ribolov.«

Nakon izlaganja druga Novaka, predsedavajući ing. Krkvarić stavio je predlog skupštini da se prepodnevni rad prekine, i da se sa radom počme u 10 časova, što je i usvojeno.

Skupština je nastavila radom u 16 časova. Popodnevnom zasedanju predsedavao je drug Brana Radonić.

Drug Radonić je predložio da se nastavi čitanjem koreferata, što je usvojeno, ali time, da se izmeni redosled referata t. j. da se odmah otpočne sa referatom ing. Bojčića, zatim sa referatom ing. Apostolskog, pa druga Svetine, kao i referatom Dr. Čatića, a kasnije da se čitaju ostali referati.

Svi su se saglasili sa ovakvim predlogom i redom su pročitani sledeći referati t. j. koreferati:

- 1) Ing. Cvetan Bojčić: Mogućnosti za podizanje prinosa u našim ribnjacima i podizanje novih ribnjaka.
- 2) Ing. Apostolski Kiro: Naučna služba u ribarskoj privredi.
- 3) Svetina Miran: Perspektive racionalnog gazdovanja na visinskim vodama.
- 4) Čatić Đorđe: Bolesti riba i borba protiv njih.

Nakon što su koreferati pročitani akademik Dr. Siniša Stanković zamolio je, da mu se dozvoli da diskutuje u vezi ova četiri prva koreferata, jer oseća da oni daju jednu celinu, tim pre, što je u tom sklopu i referat ing. Apostolskog u vezi naučnog rada.

On je rekao:

Drugovi i drugarice,

Ja mislim da možemo biti veoma zadovoljni sa ovim referatima koji su nam malo čas pročitani.

Moramo biti zadovoljni što su u tako važnim oblastima kao što je eksploatacija naših ribnjaka, kao i u iskustvima na otvorenim vodama postignuti takvi rezultati, koji nam pokazuju da je naše ribarstvo ipak krupnim koracima krenulo napred. S druge strane, što bih ja želeo da pohvalim u referatu ing. Apostolskog to je, što je najzad i definitivno pokazano osećanje da se bez jedne naučne osnove teško može u buduće očekivati one rezultate, koje bi mi hteli da imamo. Ja ne bih želeo da sada ovde ulazim u detaljno obrazlaganje naučno-istraživačke službe, jer ja sam imao prilike da to učinim još prošle godine, ali ipak mi se čini da ona problematika koju sam ja izneo i ocrtao, naravno, nije mogla obuhvatiti sve, ali ipak ona zaostaje i ne završava se jer ona obuhvata jedan dugoročni perspektivni program, no ipak mi se čini da treba da podcrtam dve stvari, koje po mome mišljenju izgledaju najvažnije. Prva proističe iz referata o našim ribnjačarstvima i o proizvodnji riba u njima, u kojoj se jasno ocrtava onaj osnovni princip, da je praksa, bez obzira kakvih i kolikih razmera neiscrпно vrelo za naučno-istraživački rad.

U referatu koji je drug Ing. Bojčić izneo o rezultatima u našim ribnjacima toliko je niz krupnih problema, neobično finih, koji se javljaju iz naše dosadašnje prakse, specijalno kada je reč o đubrenju i ishrani, a i o rezultatima povećanja prinosa preko prirodnoga prirasta. To jasno pokazuje koliko se naučna služba već od te postavke nužno mora da poveže sa praksom, koja se kod nas sprovodi. U suštini u tom procesu imamo onaj osnovni dijalektički odnos koji postoji kod prakse, kao najpouzdanije osnove za proveravanje naučnih rezultata. Praksa je ta koja stimulira naučno-istraživačku službu u koliko, naravno, naučno-istraživačka služba vodi računa o praksi s jedne strane, a s druge strane koliko rezultati istraživačkog rada mogu da oplode praksu i da otvore nove perspektive praktičkog korišćenja. Otuda ja smatram da je i ovaj referat o korišćenju, o eksploataciji naših ribnjaka, od posebnog značaja i posebne važnosti. Ima doduše tu stvari koje meni nisu dovoljno jasne i može biti da ima i omaške naročito u sprovođenju i tumačenju rezultata, ali, da su osnovni problemi pokrenuti to ja mislim da ste mogli da vidite svi i da će, prema tome, za našu naučno-istraživačku službu ti rezultati biti nesumnjivo bogat izvor, koji treba koristiti. Na taj način trebamo izgraditi solidne naučne osnove da bi se dalje moglo da ide napred. Drugi osnovni momenat koji proističe iz ovih referata, a specijalno iz referata druga Apostolskog je to, što je on, makoliko da se i sam ogradio, a naravno da to nije mogao da učini u tako kratkom referatu, zahvatio samo izvesne probleme, koje u prvom redu naučno-istraživačka služba treba i da obuhvati. Ovo podvlačim evo iz kojih razloga. Očevidna je stvar da je eksploatacija prirodnih voda jedan neobično složen zadatak. Mi imamo pred sobom jedan deo prirode u kome se sve prepleće zajedno, ne samo što je u domenu bioloških nauka, nego i čitavom nizu drugih naučnih disciplina. Tu isto tako hemija ima značaja koliko meteorologija, koliko hidrografija, koliko pedologija, koliko čitav niz nauka, jer je sama problematika kompleksna, jer je na kraju krajeva ono što nas najviše interesuje, ribolovni prinos, ustvari rezultat dejstva čitavog niza isprepletenih faktora koji svi zajedno deluju i dovode do konačnog rezultata. Kada bi čovek išao toliko daleko i da organizujući istraživačku službu u ribarstvu pokuša da u posebnim ribarskim istraživačkim ustanovama organizuje istra-

živanja u čitavoj tako jednoj kompleksnoj oblasti, mislim da bi se u tome slučaju palo u grešku i da bi onda takve naučne ustanove bile prilično nerealne, jer bi bile opterećene jednim programom koji daleko prevazilazi snage i kadra i samih naučnih ustanova. Može biti da se u tome ranije grešilo. Grešilo se, razume se, najdobronamernije, ali se danas jasno uviđa da se naše naučno-istraživačke službe u oblasti ribarstva treba pretežno da ograniče stvarno na ribarstvenu problematiku, t. j. onu problematiku koja ima za cilj neposredne zadatke prakse. Time, razume se, nije rečeno da rešavanje tih neposrednih zadataka treba da bude na neki način svršavano kroz nedovoljno produbljena naučna istraživanja i sa tačno određenim rokom i terminom. Ali, ono što je bitno i što je važno to je to da ti problemi, tako jasno definisani i upućeni ka praktičnim zahtevima same ribarske prakse, treba da budu osnova programa naših ribarsko-istraživačkih ustanova, te mislim da je to potpuno jasno i ja bi zbog toga posebno pohvalio referat druga Apostolskog, što nam je upravo tu problematiku, koja treba da se naučno obrađuje, u referatu i podvukao i izneo. Danas je postalo potpuno jasno, da put ka praktičnim rezultatima, koji se sprovodi kroz nauku, može biti katkada malo duži. Može biti katkada sa neizvesnim perspektivama, ali se on uvek pokazao kao siguran i kao pouzdan. I ako mi sada, ne samo u stručnim krugovima, nego naročito u krugovima proizvođača, razvijemo tu svest i to osećanje da je naučno-istraživački put ipak jedan pouzdan put za podizanje našeg ribarstva, mi smo već time postigli krupne rezultate. Da je ranije bilo grešaka u tome pogledu mislim da nije potrebno naročito isticati niti vršiti kritiku onoga što je ranije bilo. Bilo je slučajeva kada su često puta vrlo dobro namerno naši graditelji socijalizma uzvikivali, ma šta će nama nauka. Takva shvatanja su danas, ja mislim, definitivno umrla, iako su često puta možda podsvesno kod izvesnih proizvođača, usadila osećanja da je možda nerentabilno očekivati dugoročne rezultate istraživačke službe, onda kada nas praksa prisiljava ili prinudava da tražimo makar i gola empirijska rešenja, samo da bi se moglo da krene napred. S obzirom na sve to ja bi, drugovi, učinio jedan konkretan predlog. Sam drug Apotolski je u svome referatu, ja mislim, opravdano istakao da nisu ispravne one kritike koje bi htele da podvuku da mi imamo isuviše mnogo istraživačkih ustanova u oblasti ribarstva. Ako se danas pogleda kakva je situacija u našim istraživačkim ustanovama, ipak, svaka za sebe predstavlja skromnu organizaciju čije su snage određene, sa sredstvima koja im stoje na raspoloženju i određenim kadrovima. Međutim, ono što bi možda trebalo izbeći, a to je to, da naši istraživački zavodi ne bi trebali da prave takve istraživačke programe, gde bi bila obuhvaćana čitava ribarstvena problematika, čak i ona koja se neposredno povezuje za njihovu teritoriju. Možda bi bilo daleko racionalnije, ako bi se učinio pokušaj u tome smislu, da pojedine od naših naučnih ustanova prime na sebe one naučne zadatke, koji se delom vezuju za specifičnu problematiku njihovog kraja, njihove republike, recimo, a glavnim delom koje se vezuju za osposobljenje kadrova, kojima ti instituti i te ustanove raspolazu. Na taj način bi možda bilo moguće da se postigne jedna racionalnija organizacija u istraživačkom poslu, gde bi se težište određenih sektora naučnih ispitivanja, uglavnom, razvijalo u jednoj naučnoj ustanovi, od nekoliko kojih mi imamo, a drugu problematiku razvijao bi drugi sektor, u drugoj ustanovi, i na taj način omogućio da se pojedine ustanove specijalizuju za konkretnu ribarsku problematiku i da im se na taj način omogućí da daju daleko bolje rezul-

tate, nego da se energije, ljudska dragocena energija, rasipa često puta na problematiku, koja se materijalno ne može da savlada i da prema tome sam posao ne da one rezultate koji su potrebni. Ako bi čovek htio već sa toga gledišta da na neki način podeli program rada istraživačkih ustanova, mi bi, možda, mogli da najpre povedemo računa o našim glavnim ribolovnim područjima i njihovom karakteru. Ja bi razlikovao tri glavna, ili ako hoćete, četiri. Na jednoj strani velike tekucice koje su pretežno u severnom delu naše zemlje t. j. u Panonskoj nizini sa svojom posebnom specifičnom problematikom, čijim istraživanjem treba u prvom redu da se bave one ustanove koje se nalaze na samom terenu. Drugo ribolovno područje su naša velika jezera. Ona su, kao što znate, pretežno smeštena u južnom delu naše zemlje, u Makedoniji u prvom redu. Jasno je, da se i tu postavlja jedna sasvim određena problematika specifična i potpuno je razumljivo da ustanova, istraživačka, koja se nalazi u tom kraju, treba da postavi težište upravo na toj problematici. Treće područje, koje može biti geografski teže ograničiti, bilo bi područje ribolovnih visinskih voda. Takođe sa svojom specifičnom problematikom, naročito sa problematikom iskorišćavanja pastrvskih voda. I najzad, četvrto područje, koje je tek sada u razvitku i koje će se verovatno razvijati, bilo bi ribnjačarstvo kao takođe jedan specifičan vid intenzivnog iskorišćavanja ribije produkcije sa svojom specifičnom problematikom. Međutim, ima još jedan momenat o kome bi trebalo povesti računa kada je reč o toj racionalizaciji istraživačkog posla, koji bi trebao da bude pravilnije raspoređen na naše istraživačke ustanove. To su one dugoročne studije koje ne mogu imati pred sobom kao perspektivu i cilj neposredno rešavanje praktičkih problema siatkovodnog ribarstva, ali koja treba da izgrade onu prvu, osnovnu, fundamentalnu naučnu bazu za unapređenje siatkovodnog ribarstva. Ja tu, u prvom redu, pomišljam na osnovne procese koji se odigravaju u vodama uopšte, od kojih zavisi uopšte organska produkcija a ne samo riblja kao takva. Mislim na one teorijske zadatke koji se nužno moraju da rešavaju, koji su uvek dugoročnog karaktera i na čije rezultate treba sada da se oslanja ribarstvena istraživačka služba i da od nje počne da bi mogla da pristupi istraživačkom poslu u pogledu rešavanja ribarstvene problematike. Može biti da bi bilo korisno, ako bi se, recimo, takva istraživanja na neki način, ne potpuno prepustila, ali glavnim delom prenela, na one istraživačko-naučne ustanove, koje, inače, po svome karakteru nose obeležje jedne ustanove za fundamentalna istraživanja. Mi takvih ustanova nemamo neznam koliko mnogo, ali ih ipak imamo i na univerzitetu i van univerziteta. Na taj način bilo bi moguće stvoriti jedan konkretan perspektivni program za ribarstvena istraživanja, koji bi se neposredno povezivao i sa ostalim srodnim ustanovama, a što bi na taj način rasteretilo ribarske istraživačke ustanove da rade one poslove, koje su do sada radile sa najmanje dobre volje i umenja, da se rasterete njih i da sve svoje snage upute ka rešavanju ribarstvene problematike bliže praksi. Ja na primer pomišljam na ovakve stvari: Čemu sedeti, recimo, u jednom ribarstvenom institutu i vršiti detaljna hemiska ispitivanja sa ciljem rešavanja specifične hemiske problematike na jednoj određenoj vodi, ako za to mi možemo da nađemo mogućnosti da se takva problematika rešava u jednom hemiskom institutu, dobro opremljenom, koji je voljan da prihvati da radi na takvoj jednoj problematici. Ja sam, naravno, daleko od toga da bi trebalo sugerirati ribarsko-istraživačkim ustanovam da se ograniče isključivo na takvu ribarstvenu problematiku. Jer, na

kraju krajeva, nema naučnog razvitka, bez potpuno slobodno naučnog rada, a ako je neko u jednom ribarskom institutu i ako on želi i ima ljubavi da radi takav fini teoriski fundamentalni problem iz oblasti hidrobiologije, treba ga ne samo pustiti nego i pomoći. I zato bi vam drugovi, konkretno, predložio jedno. Prvo, da se sugerira našim istraživačkim ustanovama da pristupe jednoj daleko užoj i daleko intimnijoj saradnji koja bi dobila čak i organizovanu formu u vidu, možda, stvaranja u okviru ovog udruženja, u okviru ove zajednice, jedne zajednice naučno-istraživačkih ustanova u oblasti ribarstva. Svakako da jedno administrativno rešenje, koje bi išlo za tim da se stvori nekakav centralni ribarski istraživački institut, ne bi bilo dobro. Na kraju krajeva ono nije ni neophodno potrebno. Ako bi se naučno-istraživačke ustanove vezale i to vezale organizacijom na bazi jednog zajedničkog programa, na bazi jednog zajedničkog statuta, ja mislim da bi se dobilo upravo ono, što bi se dobilo od jednog centralnog instituta, a pri tome bi bilo otklo-

i ozbiljnu problematiku koja proističe iz svih ovih eksperimenata i rezultata koje nam je izneo drug referent u pogledu iskorišćavanja ribnjaka, zadaci su tako krupni i složeni da zahtevaju zaista jednu punu saradnju, iako inače određene sektore iste problematike treba na neki način preneti na jednu ustanovu, kojoj je to pre svega i terenski najbliže, s druge strane gde imamo i kadra koji je u tom pogledu izgrađen. Treća posledica, koja bi, po mom mišljenju bila, proistekla iz takve jedne organizacije naše istraživačke službe, jeste daleko bolje i solidnije sagledavanje potreba u kadrovima, u kojima smo toliko oskudni, kao što je to, uostalom, i jutros konstatovano. Daleko ćemo lakše moći u oblasti istraživačkog rada, da sagledamo šta nedostaje pojedinim institutima, gde i kakve kadrove treba da razvijamo u jednoj od tih ustanova sa pretpostavkom, da svaka od njih ima svoj jasan delokrug rada i da na taj način daleko racionalnije i brže odgajamo ono što nam je neophodno potrebno. Razume se da bi to zahvatilo samo pitanje ka-

Gosti u dvorani za vrijeme skupštine

njeno sve ono što jedno centralizovano telo vuče negativno za sobom. To je jedan predlog koji bi ja učinio i mislim da je on ostvarljiv, a preduslovi su sasvim povoljni, bar to proističe iz dosadašnjih sastanaka pretstavnika naučno-istraživačkih ustanova, da se takva jedna zajednica stvarno može i realizovati. To je jedno. Drugo, ja bi predložio, onda i ovo. Da tako organizovana istraživačka naša služba izradi jedan perspektivni program istraživanja u oblasti ribarstva i pokuša, naravno na bazi dobrovoljnosti, raspored specifičnih ribarstvenih problema koji treba da se rešavaju u pojedinim od naših ustanova. Možda bi za početak bilo zgodno i ovo, da može biti sa ovogodišnje skupštine dođe jedan zaključak o osnivanju neke vrste jednog malog akcionog odbora, koji bi bio sastavljen od pretstavnika naših glavnih istraživačkih ustanova i koji bi razmotrio čitavo pitanje, napravio jedan projekat, možda čak i u glavnim linijama jedan perspektivni istraživački plan, koji bi bio prodiskutovan, modifikovan i dopunjen na jednom zajedničkom sastanku pretstavnika ribarskih istraživačkih ustanova. Meni izgleda da je to danas neophodno potrebno, jer ako čovek samo pogleda na onu krupnu i veoma složenu

drova za istraživačku službu i to bi se pitanje nužno moralo da uključi u opšti program politike izgrađivanja kadrova, stručnjaka za praksu i za privredu. Ako bi se skupština sa tim složila, i ako bi mogli da učinimo tako nešto da ostvarimo takvu jednu zajednicu, da ostvarimo takvu jednu saradnju, ja mislim da bi naša istraživačka služba veoma naglo krenula napred i mogla da odgovori onome što praksa od nje očekuje, a to je daleko brže, daleko pouzdanije, daleko solidnije rešavanje upravo onih osnovnih problema od kojih zavisi unapređenje ribarske proizvodnje, onih problema na kojima praksa potpuno opravdano insistira. To bi bili moji konkretni predlazi i ja bi se radovao ako ih skupština uzme u obzir i eventualno o njima prodiskutuje.

Nakon izlaganja profesora Stankovića uzeo je reč Dr. Sava Mihajlović, direktor Savezne uprave za veterinarstvo, pa je između ostalog rekao:

Govoriti o odnosu veterinarske službe prema ribarstvu, svakako je tema koja bi trebala da se u jednom dužem vremenu obradi, ali ja ću samo ukratko reći šta mi danas, u današnjim uslovima, smatramo, da veterinarska služba treba da učini i da pomogne nasto-

janje naših proizvođača koji kreću sa starta jedne naprednije i bolje ribarske proizvodnje. Svakako kada govorim o veterinarstvu, to odmah povezujem sa veterinarsko-sanitarnim merama. Mi smo, drugovi, uveli izvestan mehanizam vet. sanitarnih mera koji treba da obezbedi i zaštititi privredu, konkretno, da bi zaštitili ribarsku proizvodnju. U primitivnim uslovima jedne proizvodnje svakako da je to razvijanje dosadašnjeg tehnološkog procesa, ako se hoće da sprovede čitav jedan sistem veterinarsko-sanitarnih mera. No, ako mi hoćemo jednu moderniju proizvodnju, ove naše mere, upravo su sastavni deo tehnološkog procesa. Kada mi već imamo ovako, kao što kaže drug Milun Ivanović, »plimu« za potrošnju ribarskih proizvoda kod naših potrošača, kada imamo ovako povoljno međunarodno tržište ne treba a da ne tražimo da se sprovede minimum higijenskih mera. Konkretno, drugovi, ovde je osnovno da ribarsku proizvodnju zaštitimo od najštetnijih negativnih faktora, a to su bolesti riba. O tome je danas bilo dosta reči što treba da daje nauka i ja se nadam da će i naši instituti, kako veterinarskih fakulteta tako i naučno-istraživačkih sa postojećim ribarskim institutima, dati jedan solidan ton i ispitati najosnovnije bolesti riba i tako dati veterinarskoj službi sistem mera, koje mi moramo sprovesti u život u zajednici sa Vama. Ja bi ovde govorio o naročito za nas vrlo aktuelnim stvarima, a to je pitanje sveže ribe, kao gotovog proizvoda na našem tržištu s jedne strane, a s druge strane o preradi ribe. Mi smo ovih dana, verovatno ste čuli, obrazovali jednu saveznu komisiju koja ide od pogona do pogona i ispituje higijensko-tehničke uslove da li jedan pogon imade uslova i da li može da proizvodi ovako visokokvalitetnu namirnicu, kao što je riba i riblji proizvodi, a isto tako da na savremeniji način proizvodi riblje brašno upotrebljivo za našu stočarsku proizvodnju. Mi smo, drugovi, ovo preduzeli, jer smatramo da danas kada startujemo u poljoprivredi da ovladamo sa modernim procesom proizvodnje i uporno se borimo protiv primitivizma — moramo tražiti minimum tih higijenskih uslova kako bi zaštitili upravo privredu od velikih ekonomskih gubitaka. Mislimo da smo u pravi čas upravo ovu meru i preduzeli. Jasno, već danas mi čujemo da neki govore »kako ćemo mnoge pogone zatvoriti i tako dalje i da ćemo dovesti mnoge radnike u vrlo težak položaj.« Ja mislim drugovi da upravo ne bi smeli ovim putem ići, jer mnoge stvari su upravo subjektivne prirode, i ako se Radnički savet u jednom kolektivu zauzme, upravo oni mogu rešiti mnoge stvari bez velikih ulaganja, bez velikih investicija itd. No, ako stvarno jedan pogon ne bude imao osnovnih higijenskih uslova ne možemo biti sentimentalni jer bi time znatno trpeo jugoslovenska ribarska privreda. Mislim, drugovi, da ovo što smo preduzeli da ćemo moći i sprovesti, jer bez kvalitetnih ribarskih proizvoda ne možemo izaći na vanjsko tržište, a tu je baš i nastao zasto. Da bi mi zaštitili našu vanjsku trgovinu mi smo morali činiti ovaj niz mera. S obzirom da mi nemožemo, drugovi, da delimo vanjsko tržište od unutrašnjeg tržišta, jer bi upravo time vršili diskriminaciju prema našim potrošačima mi smo preduzeli potpune mere. Ja sam uveren da ćete Vi nas tu pomoći i da to ne treba da smatrate kao »akt birokratije«, jer su sve mere nužne i zato im nemojte u prvom momentu davati izvestan otpor. Naprotiv kod njih ćete dobiti samo pomoć u sređivanju vaših pogona, da poslušete na principima savremene nauke. Svako podvaljivanje će biti prošlost. Čitav tehnološki proces treba da uvek počiva na osnovnim principima, a to su: da sirovina koja ulazi mora biti besprekorno higijenski ispravna, a isto tako proizvodnja koja izlazi da je i ona besprekorno higijenski ispravna i njena higijenska vrednost da je na onakvoj visini kako je stvarno i sama receptura predviđela. Mi moramo priznati da smo do sada upravo zahvatili samo završni deo vašeg tehnološkog procesa i da je bilo više formalistički naših akata, da smo davali tzv. sertifikate samo da bi se mogao odvijati promet. No, svesni smo da je to nedovoljno i zato moramo taj čitav sistem protegnuti od same sirovine pa do konačnog proizvoda. Ja se nadam da će Vaše udruženje upravo pozdraviti ove mere koje mi preduzimamo, da ćemo mi u vašem udruženju imati jednog jakog saveznika, i da će baš kroz vaše preporuke koje ćete ovde zaključiti, i koje će zaključivati vaš Upravni odbor, one upravo počivati i na našim osnovnim postavkama; da će se ove Vaše preporuke i uputstva koje mi bude-mo dali veterinarskoj službi međusobno dopunjavati tako da mi možemo danas-sutra stvarno još više učvrštititi jedan red koji je nužan kako bi zaštitili ovakvu vrlo oseljivu životnu namirnicu. Eto, drugovi, mislim da je bilo nužno da se obratim sa par reči na Vas, na neposredne proizvođače, a isto tako i na eminentne predstavnike ribarske nauke.

Nakon toga u diskusiji su sudjelovali još slijedeći delegati:

Ing. Emil Kapac govori o rezultatima pokusa sa raznim vrstama hrane na ribnjacima i podvlači, da su najbolji rezultati postignuti sa hranivima sa mnogo škroba, odnosno ugljičnih hidrata (kukuruz, ječam, kombinovana ishrana). Za kvalitet mesa, koje od kukuruza postaje mekanije i sa mnogo masti, bolji je ječam. Lupina nije dala očekivane rezultate, čak su bolji rezultati postignuti sa urodicom, koja je sadržavala dosta pšenice. Grah se je pokazao kao loše hranivo, jer ga riba priređenog na standardni način slabo jede, a kvalitet mesa kod ishrane grahom je bio najlošiji.

Josip Anton iznosi svoja iskustva u ishrani ribe grahom. Oni su na ribnjačarstvu Našice dva puta mleli grah da dobiju grahovo brašno i mešali ga sa ostalom hranom, pa ga je riba dobro primala. Ipak smatra, da su ostale vrste hraniva bolje i rentabilnije.

Ing. Ida Mihajlović govorila je o zimskom prihranjivanju šarana. Riba je primala hranu kod temperature od 5° C naviše (akvarijsko istraživanje). Tako prihranjivana riba nije izgubila ništa na kondiciji i krvna slika joj se nije promenila. Smatra da bi se ovo prehranjivanje moglo primeniti na ribnjacima za nasadni materijal, kad su ribnjačari prisiljeni da ga drže u zimovnicima. To se već primenjuje u Holandiji, gde hrane nasadni materijal sa raži, pa je taj materijal sačuvalao kondiciju, a gubici su svedeni na minimum.

Čudaje priznanje radu sekcije za ribnjačarstva, koju vodi ing. Bojčić. Ta sekcija organizovala je sastanak drugova iz proizvodnje i naučno-istraživačke službe, gde su oni izmenili misli i naučili dosta jedni od drugih. Smatra da tim putem treba nastaviti.

Nadalje ističe da se naša proizvodnja u proseku kreće ispod 500 kg/ha što nije nimalo ohrabrujuće. Po redosledu na prvo mesto dolaze Našice, zatim Končanica, Jastrebarsko, Poljana, Grudnjak, Živača, Sussek, a među zadnjima su Ečka i Virovitica. Jugoslavenski prosek iznosi 460 kg/ha, pa je potrebno da se, kao i u ostaloj poljoprivredi, povede organizovana akcija za povećanje prinosa.

Anton Delić, potaknut referatom ing. Bojčića, obrazlaže visoke prinose na ribnjačarstvu Grudnjak, o kojima je on govorio u Lipiku. To treba u prvom redu zahvaliti znatno popraavljenom režimu vode, a zatim uvećanosti kadrova, koji su punu pažnju posvetili uzgoju mlada, tako, da ribnjačarstvo raspolaže dovoljnim količinama vlastitog kvalitetnog nasadnog materi-

je na pred-
pravu
rocesa
no da-
ti pro-
oramo
do ko-
uženje
no, da
save-
e ovde
odbor,
kama;
bude-
javati
učvr-
vkvu
nislím
as, na
entne

jala. Ukupan prirast u 1957. g. iznosio je 773 kg/ha, a od toga prirodni prirast 489 kg/ha. U jednom ribnjaku postignut je ukupan prirast čak od 1130 kg/ha, a prirodni od 714 kg/ha, pa je to sigurno najbolji ribnjak u FNRJ.

Govori zatim o rezultatima mreštenja i nasađivanja smuđa i soma. Ističe potrebu iznalaženja zajedničke platforme u pogledu plaćanja ribarskih radnika i stručnjaka, jer se te plaće po pojedinim ribnjacima znatno razlikuju. Isto tako treba regulirati pitanje radnog vremena.

Dalje govori o potrebi specijalizacije ribarskih kadrova u inostranstvu i organizovanju stručnih ekskurzija, kao i o slaboj opremljenosti ribnjačarstava, naročito u specijalnim vagonima.

Mihajlo Ristić ističe, da problematika ribnjačarstva nije za nas nova, nego se ona povlači od oslobođenja do danas. Osnovni zadatak je sada povećati prinos, a on smatra, da ribnjačari znadu kako će to postići. Sredstva postoje, postoje i dobri uslovi, samo treba zasukat rukave. Smatra da su ovako niski prinosi posledica slabe organizacije rada i zalaganja u radu. Pogrešan je stav pojedinih naših praktičara prema naučno-istraživačkoj službi, što demobilizuje stručnjake iz te službe. Treba proanalizirati sve te uzroke i smetnje i ukloniti ih, pa će sve ostalo lako ići.

Ing. Dragiša Đenadić dao je nekoliko informacija o oglednom ribnjaku stanice za ribarstvo AP Vojvodine Susek. Na tom ribnjaku postignut je prirast od 1150 kg/ha, od čega oko 600 kg/ha prirodnog prirasta. To su rezultati ribnjaka u kojem se proizvodi konzumna riba, dok su rezultati u mladičnjacima znatno niži zbog lošeg kvaliteta i propusnosti zemljišta. Ti rezultati postignuti su zahvaljujući u prvom redu gustom nasađivanju, a sada se vrši novi pokus sa još gušćim nasađivanjem od 1500 kom. po 1 ha. Proučavanja su pokazala sledeće: da mala riba relativno brže raste, da bolje koristi prirodnu hranu, da u prvom poslenasadnom periodu, kada ima prirodne hrane u dovoljnim količinama, mlada riba bolje iskorištava taj momenat i postiže bolji porast.

Dorđe Čatić predlaže da naši ribogojstveni objekti pruže više mogućnosti naučno-istraživačkoj službi, da može vršiti razna studijska i praktička ispitivanja, koja bi dovela do povećanja ribarske proizvodnje.

Ing. Cvjetan Bojčić ističe potrebu objedinjavanja i približavanja svih organizacija u rešavanju te problematike. Ne slaže se sa diskusijom druga Ristića, jer ima dosta pitanja koja naši proizvođači ne znaju, jer kada bi znali, sigurno bi ih i primenjivali i kroz to povećali prinos. Oni, koji to znaju, treba, da kažu svima, pa će to biti prihvaćeno i provedeno.

Ing. Mahmud Aganović smatra da podaci, izneti u pojedinim referatima, nisu realni. Nadalje žali, što niko nije obradio NR Bosnu i Hercegovinu. Smatra da bi drugovi, koji su bili na specijalizaciji u inostranstvu trebali da nam podnesu detaljan izveštaj o onome što su tamo radili, vidjeli i naučili. Inače od te specijalizacije imaju koristi samo pojedinci, a zajednica od toga nema ništa.

Postavlja pitanje financiranja naučno-istraživačke službe, jer otkako je ta služba na samostalnom financiranju, ona se pretvara više u servisnu službu.

Smatra da bi Zajednica trebala da reši i pitanje sprovođenja zajedničkih mera na graničnim vodama između pojedinih republika, jer se niko ne pridržava ranijih dogovora, a propisi su u pojedinim republikama različiti.

Berto Tićak primećuje, da je baš drug Aganović bio najpozvaniji da obradi problematiku NR Bosne i Hercegovine, jer on najbolje poznaje tu problematiku.

Smatra da principijelna kritika zahteva i konkretne predloge.

Ing. Đordije Drecun govorio je o problemima visinskih voda. Ističe da te vode imaju velik značaj za našu privredu i razvoj sportsko-ribolovnog turizma. Zbog toga po tim pitanjima treba zauzeti zajednički stav. Konstatira da su u tom pogledu postignuti već vidni rezultati naročito u Sloveniji i Hrvatskoj, a i ostale republike, koje su u tome bile do nedavna prilično zastale, učinile su dosta na rešavanju tih problema. Izgrađeni su neki objekti, što je već znak da se tim problemima poklanja pažnja. Međutim, riblji fond u našim rekama znatno je opao, pa na tom području treba uložiti napore. U ribarstvu se često koriste takvi tereni, koji se inače ne mogu koristiti u druge svrhe, pa svaki prinos sa njih predstavlja uspeh. Ribolovne vode treba što više zaštititi i proučiti u čemu treba da nam punu podršku pruži naše stručno Udruženje. Prvo treba urediti mrestilišta i ribnjake. Vode treba nasađivati sa polugodišnjim i godišnjim mladuncima, sposobnim da se održe. Osjeća se pomanjkanje hranivih koncentrata, kao i nedostatak stručnih kadrova. Ta dva pitanja treba rešiti, kao što je to rešeno u drugim zemljama (napr. USA). Naročitu pažnju treba posvetiti poribljavanju akumulacionih jezera naših hidrocentrala. Predlaže da se unutar Udruženja oformi posebna sekcija za visinske vode.

Ing. Nebojša Ranković smatra da je jedna od kočnica u unapređenju ribarstva pitanje mehanizacije i rashladnih uređaja za čuvanje sveže ribe. Naša flota na tekućicama je dobrim delom dotrajala i sastoji se od raznih tipova motora, pa upoznaje skupštinu sa mogućnosti nabavke motora kod Ind. motora u Rakovici (»Perkins«, kao i kod Tvornice motora »Torpedo« u Rijeci uz cijenu od 1,200—1,400.000 dinara.

Rashladni uređaji mogu se nabaviti kod preduzeća »Jugostroj« uz cijenu od 350—600.000 dinara.

Brana Radonić govorio je o problemu plasmana ribe. Smatra da naša trgovina, ovakova kakova je danas, nije u stanju da prihvati povećane količine ribe. Ističe slabu opremljenost trgovačke mreže, naročito u vagonima i kamionima-hladnjačama, pa je rad vrlo primitivan. Trgovci neće da investiraju u prevozna sredstva, iako bi to mogli. Trgovina traži veliku zaradu na ribi, dok je kod proizvođača ona vrlo mala.

Nadalje ističe potrebu mehanizacije, kako u trgovini, tako i u proizvodnji. Smatra da bi trebalo osnovati jedno specijalizovano trgovačko poduzeće za ribu, jer se postojeća preduzeća bave prometom ribe samo kao sporednom delatnošću. Isto to vredi i za plasman naše ribe na inostranom tržištu, gde treba učiniti reda. Smatra da pitanje cena ribe treba uskladiti sa našom opštom ekonomikom.

Vlado Majder govorio je o problemima lista »Ribarstvo Jugoslavije«. Zaključeno je da taj list bude organ Udruženja, pa je predviđen i redakcioni odbor, ali list ima dosta poteškoća, naročito u pogledu financiranja. Apelira na ribarske stručnjake da što više sarađuju u listu.

Nakon toga skupština je prekinula rad, a nastavila ga je 17. VI. 1958 u 7,30 sati, pod predsedanjem ing. Kire Apostolskog.

Rad je nastavljen čitanjem referata ing. Oreškovića i ing. Kapca, te referatima drugova Majdera i Radonića, a zaključeno je, da se izveštaji upravnog i nadzornog odbora te suda časti ne čitaju, jer su dostavljeni delegatima, pa se nakon referata može odmah preći na diskusiju.

Po pročitanim referatima razvila se je diskusija. Po završenoj opštoj diskusiji predložio je ing. Bojčić da se rad nastavi po grupama.

Prisutni delegati saglasili su se, da se nakon opšte diskusije organizuje diskusija po grupama, kako je to predloženo, time da pojedine grupe rukovodi i to:

Visinske vode: ing. Ahmetović i Svetina.
Nizinske vode: Mika Ristić i ing. Orešković.
Naučnu službu: ing. Apostolski i ing. Mihajlović.
Trgovina: Majder i Radonić.
Časopis: ing. Livojević Zlatko.
Ribnjačarstvo: ing. Bojčić.

Predsedavajući ing. Apostolski predlaže, a prisutni prihvaćaju, da se u komisijama detaljnije prodiskutuju pojedini problemi, i da se odmah izvuku i zaključci, kako bi drugovi koji rukovode sa pojedinim komisijama t. j. grupama koje smo izabrali, mogli pomoći tako da se što pravilnije i sadržajnije oforme zaključci.

Svi prisutni su ovo prihvatili, pa je nastavljena diskusija, u kojoj je učestvovao veći broj prisutnih, među kojima: ing. Kapac, Anton Josip, ing. Mihajlović Ida, ing. Aganović Mahmud, Delić Anton, Mika Ristić, ing. Đenadić Dragiša, Čatić Đorđe, ing. Bojčić Cvetan, Tićak Berto, ing. Ranković Nebojša, Majder Vlado, i ostali.

U 13 časova predsedavajući ing. Apostolski je prekinuo rad, i dao pauzu do 16 časova, kada će skupština ponovno sa radom nastaviti.

Tačno u 16 časova nastavila je skupština sa radom. Na popodnevnom zasedanju predsedavajući je drug Tićak Berto, koji je otvorio nastavak rada i rekao:

Nama drugovi preostaje još nekoliko stvari koje moramo završiti. Vi ste svi vidjeli da je diskusija bila veoma široka, od prisutnih delegata preko polovinu je diskutovalo i davalo predloge, što znači da je rad široko i postavljen.

Nama sada preostaje da izvršimo nekoliko stvari i da time pristupimo i završavanju ovoga našega radnog sastanka.

Verujem da se svi slažete da su drugovi u izlaganjima bili dosta precizni i ja sam barem dobio utisak, da je ovaj naš rad plodan i da ćemo uspeti sagledati stvari.

Pre svega bi predložio da odmah otpočne rad po sekcijama i da drugovi tu stvar postave preciznije kao zaključke, a pre toga bih Vas kako je to i zaključeno obavestio o nekim pitanjima, za koje treba da Vi donesete odluku.

Smatram da je pre svega potrebno da nam verifikaciona komisija podnese zaključak, pa molim druga Marjanovića da to učini.

Na govornici se pojavljuje drug Marjanović, koji čita zapisnik verifikacione komisije i konstatuje da je od ukupnog broja 60 učlanjenih današnjoj skupštini sa urednim ovlašćenjima prisutno 46 delegata, prema tome dovoljan broj za donošenje zaključaka.

Pre nego komisije nastave rad po grupama, predsedavajući je predložio da podnese izveštaj o nekim aktuelnim stvarima, i moli da skupština po tome uzme stav.

Prisutni su se saglasili, pa je predsedavajući iznašao problem po problem i to:

Vama je poznato drugovi da naš sekretar kojeg smo prošle godine izabrali nije vršio svoju dužnost. On je jedno vreme dolazio u Beograd, a kasnije nije, i mi smo morali da privremeno angažujemo drugo lice radi ispomoci. Mi smo i na Bledu pogrešili što smo druga ing. Belosavića birali za sekretara, jer se je moglo znati da on ne može vršiti i dužnost sekretara Udruženja Srbije i Jugoslavije. To je glavni razlog zašto drug Stevo nije mogao da obavlja svoj posao u Zajednici, pored ostalih stvari, kao što su svakodnevni zadaci i slično gde drug Belosavić nije mogao biti zbog odsutnosti uključen.

Mi smo zbog toga dosta trpeli, i mnoge zadatke nismo završili kako je to trebalo.

Po Zakonu o udruživanju u privredi sekretara stručnog udruženja bira skupština. To je plaćeni profesionalac.

Mi smo na sastanku Upravnog odbora o tome govorili i podesno lice za sada nismo pronašli. Mi smo se dogovorili da Vam predložimo da odmah raspisemo konkurs za popunjenje mesta sekretara stručnog udruženja koji će biti profesionalac i stalno tu funkciju vršiti.

Mi drugovi moramo tako postupiti, jer sada se je nekoliko drugova prijavilo, kada se svi prijave, molim Vas ovlastite Izvršni odbor da o tome donese odluku.

Nakon diskusije po tome pitanju prisutni delegati zaključuju da se konkurs odmah raspíše uz uslove da kandidat raspoláže potrebnom stručnom spremom i ostalim da vrši dužnost.

Ovlaštuje se Izvršni odbor da sve to sprovede, i da o izboru obavesti sve članstvo.

Stavlja se u zadatak Izvršnom odboru da te poslove hitno završi jer nastaju sve obimniji poslovi kada se pod uslovima rada kao do sada to ne može raditi.

2. Predsedavajući u međuvremenu predlaže da se izabere kandidaciona komisija, da se odredi broj članova komisije i da komisija razmatra koga će predložiti u Upravni odbor, sud časti i nadzorni odbor.

Predsedavajući je naglasio da trebamo nastojati da izaberemo takav sastav koji će najbolje odgovoriti potrebama na terenu. Treba voditi računa da budu zastupljene sve pokrajine naše zemlje, zatim praksa, nauka, ostale institucije, **zadružni** sektor itd.

Nakon predloga predsedavajućeg svi prisutni su doneli odluku, da se bira kandidaciona komisija od 5 članova, da se bira u Upravni odbor 21 član, od toga 9 u Izvršni odbor, a posebno da se bira tri člana za nadzorni odbor, a tri člana za sud časti.

Nakon tako donetog zaključka predsedavajući poziva da li ima neko od prisutnih neki predlog. Javio se je ing. Drecun Đorđe, direktor Zavoda NR Crne Gore i rekao:

Drugovi delegati, dozvolite mi da u ime desetorice drugova, kao i u ime mnogih sa kojima sam danas i jučer ovde govorio predložim kandidacionu komisiju. Ja zajedno sa ovim drugovima smatram da će ovakav sastav kandidacione komisije moći zadovoljiti, no vi to pogledajte pa odlučite.

Ja bih predložio u kandidacionu komisiju sledeće drugove:

- 1) Ing. Kindij Zenovija iz Prijedora, Bosna,
- 2) Ing. Orešković Draga iz Apatina, NR Srbija,
- 3) Ing. Arizonov Tomu iz Dojrana, Makedonija,
- 4) Dr. Čatić Zdravka iz Slovenije, i
- 5) Novak Draga iz Saveza sportskih ribolovaca.

Delegat iz Bosne i Hercegovine Kečura Ferdo predložio je da u kandidacionu komisiju uđe i ing. Kosorić Đorđe.

Nastalo je objašnjenje. Predsedavajući je rekao:

Drugovi, ja mislim da niko nema protiv toga da i ing. Kosorić uđe u kandidacionu komisiju, ali vidite mi smo zaključili da bude pet članova, zatim već smo ing. Kindija stavili ispred Bosne i Hercegovine, i sada dali ima smisla da bude još jedan. Moje je lično mišljenje da nemamo ništa protiv toga, ali ja mislim da se ne radi o nadglasavanju, jer sve teče u redu. Ko načno drugovi ja imam jedan predlog, to sam sada primetio. Čini mi se da se možete sa ovim saglasiti. Pošto vidimo da predloženi kandidat za komisiju Dr. Čatić nije ovde prisutan, ja mislim da nemamo ništa protiv toga da uđe ing. Kosorić mesto Čatića, samo ako Slovenci nemaju sada ništa protiv toga, jer oni nisu

zastupljeni. Delegat Slovenije je dodao, da ima poverenje i ne boji se nikakvog naglasavanja.

Prihvaćen je jednoglasno predlog predsedavajućeg i umesto Dr. Čatića izabran je kao član kandidacione komisije ing. Kosorić.

Kandidaciona komisija se je povukla, a rad je nastavljen.

Predsedavajući je rekao:

3. Mi smo čas prije rešili pitanje sekretara, sada bih pred Vas postavio pitanje i zamolio bih Vas da donesete odluku u vezi našeg završnog računa za 1957 godinu. Mi smo Vam sva dokumenta o tome poslali, mi smo sastavili završni račun shodno postojećim propisima, finansijska revizija nadzornog odbora je to pregledala.

Nakon kraće diskusije donáša se sledeći zaključak: Predračun prihoda i rashoda za 1957 godinu realizovan je i to:

PRIHODI — planirani 2,200.000 ostvareno 1,763.396

ša organizacija sada u razvoju i da će sretstva biti potrebna.

5. Dalje je predsedavajući rekao:

Mi sada drugovi nakon što smo saslušali izveštaje, čuli referate, diskusiju, vidjeli finansijsku stranu i ostalo, treba da damo starom Upravnom odboru razrešnicu. Svakako ja verujem da će se svi drugovi koji su do sada radili veseliti kada im date razrešnicu, pa sada neka u buduće nove snage nastupe još aktivnije i bolje od nas, koji smo u ovoj prvoj godini formiranja radili i postavili ipak kakve takve temelje našem radu.

Nakon diskusije koja je vođena, i nakon govora druga Ristića, svi su prisutni jednoglasno doneli zaključak, da se da razrešnica starom Upravnom odboru, i da mu se oda priznanje za sve ono što je u prošloj godini učinjeno.

6. Predsedavajući upoznava prisutne i objašnjava u vezi sa časopisom »Ribarstvo Jugoslavije«. Predseda-

Delegati u dvorani za vrijeme skupštine

RASHODI — planirani 2,000.000 ostvareno 1,122.722
Iz ovoga se vidi da je Zajednica u prošloj godini vodila računa o štednji i da su izdaci veoma maleni, tim više što je to bila godina formiranja.

Nenaplaćene obaveze iz 1957 godine, treba uneti u 1958 godinu.

Prema tome u celosti se odobrava završni račun za 1957 godinu.

Kao četvrto htio bih Vas drugovi obavestiti o našem finansijskom planu za 1958 godinu. Mi smo na jednom sastanku Upravnog odbora već taj plan pregledali, samo želimo da i Vas obavestimo o njemu. Baš zbog toga smo i poslali svima taj plan da stavite primedbe.

Mi smo već ranije primili neke primedbe i njih uvažili, a sada želimo da i Vi rečete Vašu reč.

Među ostalima govorio je i Majder iz Zagreba da treba predvideti sredstva za list, i uopšte da je naš predračun suviše malen. Rekao je da je dobro voditi računa o štednji, ali ono što je nužno mora se i predvideti.

Nakon diskusije se donáša po pitanju finansijskog plana za 1958 godinu sledeći zaključak:

Ovlaštuje se Izvršni i Upravni odbor da na idućoj sednici ponovno razmotre predračun, i da donesu odluku o visini članarine vodeći računa o tome da je na-

vajući govori da je još pre pola godine odlučeno da časopis izlazi kao organ Zajednice, i zato je bio ovlašćen drug Majder iz Zagreba da sve izvrši o čemu je on danas i govorio.

Nakon diskusije zaključuje se da se časopis preuzme kao organ naše Zajednice tj. stručnog udruženja, i da sve poslove u vezi toga izvrši drug Livojević ing. Zlatko, direktor Instituta u Zagrebu. Časopis treba da izlazi najmanje 6 puta godišnje. Sve ostalo u vezi izlaska časopisa treba da razradi i sprovede u život komisija koja će u tu svrhu biti oformljena kod Upravnog odbora.

7. Prisutnima se objašnjava donošenje sistematizacije radnih mesta za našu organizaciju. Prisutni u vezi toga zaključuju:

Ovlaštuje se Izvršni odbor da izradi sistematizaciju radnih mesta u duhu postojećih zakonskih propisa, da ju pošalje nadležnima na odobrenje. Treba sistematizacijom predvideti sva ona mesta koja će biti potrebna za pravilno odvijanje poslova u našoj organizaciji.

8. Predsedavajući je zatim rekao:

Želimo drugovi da Vas upoznamo još sa jednim problemom, a to je pitanje odlaska na specijalizaciju. Mi smo ovde imali ovih dana vrlo dobru i konstruktivnu kritiku i atmosferu, no samo neki drugovi koji

su verovatno lično pogođeni postavili su pitanje zašto oni nisu otišli na specijalizaciju. Ovakvo postavljanje pitanja je i pravilno, no samo je možda nepravilno postavljeno u toliko, što su drugovi rekli da je Zajednica kriva što oni nisu otišli na specijalizaciju. Ja bih Vam u vezi toga dao objašnjenje.

Vrlo dobro Vam je poznato kako se je ranije određivalo za specijalizaciju, ko je predlagao i ko je birao. Za specijalizaciju po grani ribarstva nije odlučivalo ribarstvo, zato je i došlo do toga da su išli više manje ljudi iz nauke a ni jedan naš praktičar nije bio vani. Drugo mi smo uopšte veoma malo ljudi i dali, jer niko nije vodio organizovano računa o tome da naši ribarski stručnjaci idu na specijalizaciju. Ono nekoliko drugova što je ranije bilo vani, također nisu u celosti prema svima ispunili obavezu t. j. svoje referate nije niko dao da se umnože i pošalju svima. To drugovi Zajednica nije kriva, mi nemožemo biti krivi za ono, što se je radilo prije dve i tri godine. Mi to sve možemo imati kao iskustvo i nedozvoliti da se u buduće tako radi.

A sada ću Vam reći kako je bilo sa stipendijama koje su deljene u početku ove godine.

Opet je raspisan konkurs, a da mi iz ribarstva o tome nismo ništa znali. Na konkurs su se javili neki drugovi iz Hrvatske, Slovenije, Bosne i slično. Javilo se je više drugova a svega dve teme su bile za ribarstvo. Naša Zajednica nije ništa o tome znala, niti je nas neko pitao dali nam teme uopšte odgovaraju. Mi smo o toj stvari saznali tek tada kada je komisija u komori zasedala i određivala stipendije i više manje kada ih je podelila. Mi smo uspeali u poslednji čas da se zato zainteresujemo. Ovom prilikom sam predsednik komore drug Buković se također saglasio sa našim stavom, da to ne može ići bez nas, obustavio je rad komisije i odredio da se u buduće mora ta stvar raditi sa Zajednicom.

Eto tako je bilo sada ovo poslednje, i naravno mi smo tu bili nemoćni, ali uspeh je baš u tome što smo se sa drugovima iz komore dogovorili da im odmah damo naš program i odredimo teme koje nas interesuju.

Sećate se da smo Vam svima odmah pisali, od Vas smo dobili odgovore i tada smo dali predlog komori za 8 tema u 1959 godini, time da se pošalje 14 drugova na specijalizaciju. Teme smo uzeli baš one koje ste nam vi sa terena sugerirali.

Pored toga mi smo drugovi dali predlog komori da jedan specijalista dođe u Jugoslaviju po pitanjima »RACIONALIZACIJE ISKORIŠTAVANJA PLAVNIH PODRUČJA I STAJAČIH VODA«. Mi smo to tako postavili da taj ekspert zapravo održi jedan veći kurs sa više naših stručnjaka u Jugoslaviji, tako da na taj način imamo što više koristi. Mi smo i program za tog eksperta predvideli, i verujem da će tako uspeti stvar, a konačno na svima vama leži da po mogućnosti što više takvog stručnjaka bombardujete sa problematikom i da izvučete iz njega što više, da se ne dogodi kao sa onim stručnjakom prošle godine. Mi još drugovi svi skupa nismo naučili da izvučemo znanje iz drugih.

Ja bih pred Vas izneo mišljenje našeg Izvršnog odbora po pitanju odlaska ljudi na specijalizaciju, i molim Vas dajte nam preporuke i sugestije odnosno recite dali se sa naši mišljenjem slažete.

1) Pre svega mi smatramo da se u buduće nemože na specijalizaciju iz oblasti slatkovodnog ribarstva ići, a da o tome ne odluči naša Zajednica i da mi sami rećemo koja tema ima da se studira.

2) Mi se ne slažemo da na specijalizaciju idu ljudi, koji još nisu ni kod nas u zemlji savladali osnovnu

problematiku i koja zapravo neznaju što žele vidjeti kada dođu van zemlje. Mi nesmemo dozvoliti da specijalizacija bude sretstvo da neko kupi frižider i najlon veš.

3) Svaki pre nego ode na specijalizaciju u inostranstvo treba da tu problematiku u vidu jedne teme izradi u zemlji, da možemo oceniti njegovu stručnost i konačno da mu možemo pomoći koje probleme treba da sagleda vani.

4) Da svako obavezno po povratku u zemlju napiše sva opažanja, da se to dostavi svima našim članicama i da kroz to pruža pomoć, a ujedno da takvi ljudi posete naše veće i manje objekte i da konkretno tamo sa drugovima i kolektivom prodiskutuju o njihovoj problematici i o tome što su vani vidjeli.

5) Svakako na specijalizaciju ne treba slati ljude koji će kroz koju godinu u penziju, trebamo se orjentisati na mlađe kadrove, na ljude koji predstavljaju u perspektivi našu snagu u ribarstvu.

Eto drugovi to su osnovne stvari o kojima smo mi govorili na našim sastancima, tako smo u načelu stvari i postavili.

Ako Vi smatrate da ovako nije dobro vi nam recite. Ja mislim da se slažete da ne može PRAVNIK ići na specijalizaciju iz teme OTVORENIH VODA, kao što je to jedan drug napravio predlog.

U glavnom to je naš stav, a pored čega još uvek treba voditi računa da srazmerno ljude upućujemo iz prakse iz nauke, sa drugih institucija, kao i da vodimo računa da iz pojedinih republika drugovi idu. Recimo svakako u idućem planu moramo voditi računa da neko od drugova iz Bosne, pa Hrvatske i slično ode. Samo svaki odlazak biće skopčan sa onim uslovima, ako se vi slažete kako smo ih postavili, a pored toga takvi ljudi moraju se obavezati da će raditi u ribarstvu.

Mene je ovlastio Izvršni odbor da sve ovo iznesem pred Vas, pa Vas molim drugovi dajte vaše sugestije.

Nakon diskusije po ovom pitanju prisutni su se saglasili sa stavom kojeg je izneo Izvršni odbor uz dopunu da treba to pitanje strogo uzeti u ruke.

Isto tako zaključuje se da se prikupe sve teme koje su obrađene od drugova, koji su ranije bili na specijalizaciji i da se dostave zainteresovanima.

Pošto su pitanja koja su u tačci razno razmotrena i donešeni zaključci, to se prelazi na biranje novog Upravnog odbora.

U ime kandidacione komisije ing. Orešković Drago pročitao je sledeća imena koje komisija predlaže za Upravni odbor, sud časti i nadzorni odbor i to:

- 1) Radonić Brana — Stanica za ribarstvo APV,
- 2) Apostolski Kiro — Zavod za ribarstvo NR Make-donije,
- 3) Bojčić ing. Cvetan — Ribnjačarstvo Poljana,
- 4) Račetović Branko — Ribnjačarstvo Saničani Prijedor,
- 5) Stefanović Žika — Lovno ribarsko gazdinstvo Beograd,
- 6) Krkvarić Oto iz Zdenčine,
- 7) Majder Vlado iz Zagreba,
- 8) Petrovski Nikola iz Skoplja,
- 9) Mujkić Esad iz Inspektorata za ribarstvo NR Bosne i Hercegovine,
- 10) Svetina Miran iz Ljubljane,
- 11) Ing. Drecun Đorđe iz Crne Gore;
- 12) Mihajlović Ida iz Zavoda NR Srbije,
- 13) Kolarov Uroš iz Saveza sportskih ribolovaca Jugoslavije,
- 14) Aganović ing. Mahmud iz Instituta za ribarstvo Sarajevo,
- 15) Đenadić ing. Dragiša iz Novog Sada,

- 16) Delić Anton iz Grudnjaka,
 17) Livojević ing. Zlatko iz Zavoda za ribarstvo Zagreb,
 18) Kovačević ing. Draga iz Ečke,
 19) Tićak Berto iz »Jelena« Beograd,
 20) Ristić Mihajlo iz Rijeke Crnojević, i
 21) Petković Miodrag Srbokoop Beograd — zadružni sektor.

U sud časti predlažu se:

- 1) Popić Pavle iz Beograda,
 - 2) Orešković ing. Drago iz Apatina, i
 - 3) Belosavić ing. Steva iz Novog Sada.
- U nadzorni odbor predlažu se:
- 1) Josip Anton iz Našica,
 - 2) Kapac ing. Emil iz Skopja, i
 - 3) Herford Hilda iz Ljubljane.

Nakon što je pročitán predlog, predsedavajući pita prisutne dali ima neko neku primetbu.

U vezi predloženih stavljena je samo primetba u vezi kandidovanja druga Mujkić Esada koji nije član Zajednice, niti je delegat, a niti njegova organizacija može biti učlanjena.

Sam predloženi drug Mujkić Esad zatražio je reč rekavši, da je on sam stavio primetbu ing. Kosoriću čim se je povratio iz kandidacione komisije da nije bilo potrebno da njega predlaže.

Pored toga ing. Drecun Đorđe rekao je da iz Crne Gore koja ima najveći kombinat nije predložen iz proizvodnje niko sem druga Ristića koji i tako odlazi.

Zatim je tražio reč drug Kosorić ing. Đorđe, koji je rekao da on predlaže umesto druga Mujkića, kojeg je i on predložio, druga ing. Kostić Milutina iz Rijeke Crnojević.

Sa takvim izmenama t. j. dopunama predložena kandidaciona lista stavljena je na glasanje, pa je za predložene drugove glasala apsolutna većina prisutnih, tako da je izabran novi Upravni odbor kako je predloženo, time što je umesto druga Mujkić Esada izabran ing. Kostić Milutin.

Za predloženu kandidacionu listu glasalo je 43 prisutna delegata od ukupno 46 prisutnih.

Protupredloga niti posebnih primetbi nije bilo od strane delegata.

Izbor novog Upravnog odbora prisutni su pozdravili aplauzom.

U ime izabranih drugova zahvalio se je drug Oto Krkvarić i drug Kira Apostolski.

Za reč se javio drug Mika Ristić, koji je pozdravio prisutne i zamolio da posete Reku Crnojevića da drugovi kao gosti dođu dole.

Prisutni su se zahvalili na pozivu.

Također je drug Arizonov pozvao jednu ekskurziju da dođe na Dojran, da kao gosti njihovog kolektiva upoznaju rad.

Drug ing. Aganović je pozdravio skupštinu, također se zahvalio što je bila takva organizacija skupštine, posebno se zahvalio prof. Stankoviću i predložio da se iduća skupština održi u Jajcu, a i da se učini ekskurzija po Bosni, da se drugovi upoznaju sa radom.

Predsedavajući drug Tićak, naglašava da je poslednje pitanje danas pitanje donošenja STATUTA naše organizacije, u duhu novih propisa koji su izašli, pa je u vezi toga rekao:

Drugarice i drugovi, ja sam još jučer u početku rada naše skupštine rekao, da jedan od razloga da malo sa zakašnjenjem držimo našu godišnju skupštinu jest i taj što smo čekali da izađu neki novi zakonski propisi.

Zakon o udruživanju u privredi je izašao, i sada smo mi kao organizacija obavezni da i naš rad prilagodimo zakonskim postavkama. U pogledu naše orga-

nizacije u biti se ništa ne menja, jer zakon baš predviđa da organizacije iz oblasti poljoprivrede osnivaju svoje stručne organizacije t. j. udruženja, da bi tako mogli što bolje izvršavati sve te zadatke.

Kod nas će se drugovi izmeniti stvar u toliko, što se naša organizacija u buduće neće zvati Zajednica kao do sada nego »Stručno udruženje za unapređenje slatkovodnog ribarstva Jugoslavije«.

Zadaci naši kao i ostali principi isti su, kao i do sada. Mi smo sa pravnim savetom komore razmatrali naš statut i drugovi su nam pomogli da se on izradi.

Naš statut u smislu postojećih propisa potvrđuje Komora. Mi smo Vam svima poslali projekt, od mnogih organizacija smo dobili i primetbe i te smo primetbe uglavnom osnažili.

Postavljalo se je pitanje dali treba da postoje republička stručna udruženja. Mi smo zauzeli stav na sastanku Izvršnog odbora da nemamo ništa protiv toga da postoje ako zato već ima zakonske mogućnosti i ako postoje uslovi. Gde nema uslova za republičko udruženje, svakako treba da se osnuje jedna sekcija ili neko telo za Republiku, da bi lakše mogli obavljati sve poslove.

Primetbe koje su neki drugovi dali, kao iz Crne Gore, Makedonije, Slovenije i ostali mi smo prihvatili.

Postavljeno je bilo pitanje učlanjenja kod nas sportskih organizacija, mi smo to rešili jednostavno. Savez sportskih ribolovaca učlanjuje se u centar Udruženja, gde postoje republička udruženja neka se sportske republičke organizacije tamo povežu radi rada i koordinacije.

Svakako na izborima savez neće imati 50.000 glasova nego će imati pravo jednog glasa.

Sve su to praktična pitanja koja nas u radu nemo- raju smetati. Mi prihvaćamo sve što će pomoći unapređenju našeg slatkovodnog ribarstva.

Nakon diskusije po pitanju statuta, i daljnog rada Zajednice donešen je sledeći zaključak:

Svi prisutni saglasni su da se osnuje Jugoslavensko stručno udruženje za unapređenje slatkovodnog ribarstva, kao i da se pravila pošalju nakon definitivne redakcije na odobrenje u duhu postojećih zakonskih propisa. Isto tako ovlašćuje se Upravni odbor da na bazi ovoga zapisnika i u duhu vođene diskusije izradi potreban zapisnik ako je potrebno kao prilog Statutu za njegovo odobrenje, kao i da preduzme sve korake kod Komore da bi se rad sankcionisao.

Ovlašćuje se također Upravni odbor da na idućem svom sastanku donese zaključak o odobrenju Poslovnika o radu skupštine za idući period.

Skupština također zaključuje, obzirom što je imovina Jugoslavenske zajednice imovina svih članova, da sve obaveze i prava koje je ranije postavila Jugoslavenska zajednica preuzima na sebe novo osnovano Stručno udruženje za unapređenje slatkovodnog ribarstva Jugoslavije.

Također se ovlašćuje Upravni odbor da preduzme sve ostale zakonom predviđene mere za registraciju Udruženja, nakon čega da se o tome obaveste sve članice.

Potrebno je također podsetiti sve članice odnosno one organizacije koje do sada nisu bile učlanjene da se učlane u Udruženje.

Sve ranije pristupnice smatraju se punovažne za daljnji rad stručnog udruženja, koje kako je već izneto ne menja ništa sem svoga naziva.

Pošto je sve iscrpljeno, to predsedavajući u 19 časova zaključuje rad skupštine Zajednice i rad osnivačke skupštine Stručnog udruženja, koje su održane zajedno. Doneti i od skupštine odobreni zaključci sastavni su deo ovoga zapisnika.